

Издава уторком, четвртом и суботом.

ПРЕДЛАГА: за Краљевину СХС
мјесечно Д 15; тримјесечно Д 40;
за Италију мјесечно лвра 6; по-
једини број 30 денгевина. Огласи
по цјенику. Поједињи број Д 1-50.

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

Помтарина плаћена у готову.

Издаје: Окружни Одбор Народне
Радикалне Странке у Шибенику.
Одговорни уредник: Шопро Ђакић.
Телефон број 60.

Штампа: Нова Штампарња - Шибеник.

Година II.

ШИБЕНИК, субота 20. јануара 1923.

Број 40.

Ко ће се разоčарати?

Предстојећи избори унијели су у наш политички живот неку грозничаву nervozu, која поприма димензије нечега што води неке и извијене партије и групе тешком разоčаранју. Та се nervoza најбоље осјећа код земљорадника, демократа и других опозиционих група. Једино се осјећа веселост и чврста вјера у побједу код радикала.

Та је појава код радикала сасвим разумљива, јер она датира на сјајној и свијетлој прошлости нашој, на раду и самопреговору, који су рођени и одгајани у најширим масама нашега народа, који данас, нема сумње добро увида, да је Нар. радикална странка једина остала вијерна својој проповиједи и да је својим мућним и самопрегорним радом довела наш народ уједињењу и ослобођењу, тој завјетној мисли свoga програма.

То знају и осјећају и сви противници народне радикалне странке, а то најбоље доказује њихова изборна акција. Они су подузели све могуће начине и достојне и недостојне, да омету успјех радикалне странке. Али радикална странка свијесна своје дужности и своје мисије у овој нашој великој отаџбини, не ће скренути са свoga правoga пута, она ће и у будуће газити оним путем, којим већ гazi преко четрдесет година, а тај пут значи пут чaсти, пут самopрегоpне борбе, пут среће и благостанја народа и Домовине.

Упада у очи да сви противници радикала настоје да у појединим мјестима на изборима иступе сложно против радикалне странке. То је најочитији доказ да је свима циљ уништити радикалну странку.

Hoće ли та њихова работа и успјети, то ће нам најбоље показати дан 18. марта, дан кад народ буде одлучивао о својој судбини, о судбини своје отаџбине.

Радикална странка мора да сада издржи ову послједњу борбу, а противници треба да се још једанпут разоčарају и увјере, да су се преварили у својим рачунима. Сви они, који жеље да се поправи стање у нашој земљи, који жеље да у земљи завлада ред и благостанје; треба да се окупе, збију у тврде редове и свој глас даду оној странци, која је никла из народа и која ради за народ.

Proglas demokratske странке.

Konačno је demokratska странка издала свој изборни проглас на народ. Тај проглас, који се тако дуго и теško раггао, у својој је садржини празан и ђупаји. Својим прогласом демократи се препоручују бирачима, истичући „чиштоу“ начела и рада demokratske странке. Такођер демократи и у изборном прогласу наглашују јединство своје странке, и ако је у вrапцима на крову познато, да у demokratsкој странци влада потпуна подвојеност и мимоилажење. Али то је све споредно у прогласу. Главно је било демократима, да се и овај пут очеу о радикалну странку, да је оптуже као „реакционану“ и као странку, која hoće „да помоћу власти исцрпе државну и народну енергију за партију и партијске користи“.

Упуштати се у побјанјане ових подвала demokratske странке, било би сувишно и узалудно. Та свакome је познато, да су баš демократи они, који су увели корупцију у нашу државну управу, да су се они бавили извозницима и тд. Демократи се варијау ако мисле, да је народ заборавио све оно што су они учинили и да ће им дати опет своје повјерење.

Rusija и novi заплетaji.

Dopisnici engleskih listova из Moskve јављају, да у руским кругovima влада увјерење, да ће окупација Ruhrа, заоштреније sukoba између Grчке и Turske, удар литавских доброволјаца и eventualni слом lozanske конференције значити слом Evропе и novi rat, који је пред vratима. За све ово чине руски кругови одговорним Francusku. Ruska штампа пише у том смислу. Издана је прокламација на раднике, војнике и seljake, којом се апелира на francusке војнике, да не испуњују заповједи које добијају.

Poljska се спрема.

Maršal Piłsudski са својим штабом и неколико generala отпутовао је из Варшаве у Kovno, а онда иде у Brest-Litovsk. Sva годиšta од 22—40 године позвата су на преглед. U Poljsкој се боје, да би могло доћи у истојној Evропи до преокрете и великих dogogјаја, па ради toga Poljska hoće да буде спремна за сваку eventualност, да не би било iznenаgenја.

Масарик о бољшевицима.

Председник чехословачке републике је саопштио у „Прагер Пресе“, чланак о односима бољшевика према Антанти и цела чешка штампа опширно се занима тим чланком. Овај лист доноси чланак са својим коментарима. Масарик се изражава, да није истина, да је руски бољшевица само немачко дело. Немци су у истину хтели да искористе бољшевички покрет, А не само бољшевици него такође руски монархисти тражили су у току рата везе са Немачком. Истина је, да је већина бољшевика пре рата живела дуже времена у Немачкој и у Аустрији те је задобила неку немачку боју али исто тако имали су старији бољшевици као Плеханов више француску. У последњим годинама рата обратио се је Троцки Француској и Енглеској са молбом за помоћ, да реорганизује руску војску, која је имала да се бори са централним државама — У опште није тачно тврђење да влада код бољшевика само немачка оријентација.

Католичка црква и држава.

Министар вјера г. Љуба Јовановић имао је у Загребу конференцију са представницима католичког епископата у нашој Краљевини ради регулисања односа и спорних питања између државе и католичке цркве. Покушаће се да се дође до једног споразумног ријешења конкордата и културних и религиозних односа, а на овој конференцији биће ријечи и о попуњавању седам предвиђених или упражњених епископских мјеста у Краљевини.

За сада се спомињу ови бискупски кандидати аа:

Сплит — др Бонифачић. Њега кандидатује Ватикан. Крк — др. Сребрних, професор теологије у Љубљани. Марибор — епископ др. Карлин, о коме постоји повољно мишљење. Он је био доста прогањан у Италији и побјегао из Трста.

Ради се још о наименовању надбискупа, чије ће сједиште бити у Београду. За овај положај има више кандидата. Спомињу се чак и извијесна лица као кандидати Двора, наше владе и Ватикана. Између осталих на-

рочито се подвлачи кандидација бискупа барског г. Доброчића.

Имеђу наше владе и Ватикана постигнут је, нагледа, коначан споразум о кандидату за исти положај у Великом Бечкерку. Према томе споразуму тамо ће бити наименован за бискупа др. Радић, који добија титулу: апостолски викар за Банат.

Остају још мјеста Скопље и Суботица, о којима ће се ријешити још ових дана.

Питање католичких црквених посједа и издржава њихових цркава у нашој Краљевини ријешити ће такођер.

Још о ишрани Далмације.

Наш сарадник осврнуо се, у послједјем броју, на чланак splitsког »Живота«: »Интелигенција и глад«. Sad нам шаље два интересантна, али тузна податка, како интелигенција помаже, да се компромитује једна акција, visokог социјалног значаја, акција ишране Далмације.

Познато је, да је, по жељи владе, била састављена заједница опћина сјеверне Далмације са сједиштем у Шибенику, којој је влада повјерила 13 милиона крона, да дијели храну по једном правилнику, који је у овом листу био публикован. Познато је, да се је основала оvdје Окружна Банка, а не марино знати, како се је догодило, и да је Опћинска Заједница предала нjoj тај посао ишране. I још и данас, на рекламима те банке, стоји написано, да она управља са пословима Опћинске Заједнице.

У овом је листу hilo више пута говора о дјелатности Опћинске Заједнице и Окружне Банке, коју смо ми, знајући о њима теже ствари од onoga, што смо написали, оценили врло nepовољно.

Једном нам је од Окружне Банке stigao и исправак, који смо ми и штампали, и ако смо могли то не учинити, јер исправак није био по закону устројен. У том је исправку Окружна Банка тврдила, да она даје храну само за готово, јер да је тако propisano у правилнику. Али смо ми и тада знали, да је та тврдња неистинита, и да је била истинита само у толико, у колико је Окружна Банка uskratila давање другог вагона кукуруза Knинској Опћини, дакле једном од најјачих заједничара Опћинске Заједнице, јер није била платила прву пошлјку. Iза toga је дошло до раскидања Заједнице; све су се опћине повукле, али ниједна није добила свог дијела од главнице, коју је влада намјенила.

Гдје је та главница? Или, како је овај list раније питао: Kуд се гдједе Car Nemanje blago? Sad ево тих двaju података, које нам шаље пријатељ I они су потврда за нашу ocјену. Dr. Rajevici даје пуномоћ за Опћинску Заједницу, која не постоји, адвокату, predsjedнику управе Окружне Задруге. Овај тузи Primoштенску једну Задругу и једног трговца из Primoштена, који rado извози ван државе, за два прилично visoka износа, који они дугују за храну, primljenu на вјерсију. Други члан управе те банке, као адвокат, заступа те дућнике и osporava дуг.

Po примјеру нашег сарадника, који је завршио свој напис »Интелигенција и глад«, дајући ријеч Министру за социјалну политику, завршићемо и ми овај напис, позивајући намјеника, г. др. Metličićа, да изврши једну дужност, коју је он занемарио, дужност надзора по споменутом правилнику. Он носи одговорност за пропаст једне социјалне акције пред народом, гладним, коме је била намјенила, која се је, благодарећи његовој неопростивој слабости, извитоперила у ружну спекулацију.

Izborna kretanje.

У Далмацији.

„Јутарњи Лист“ донио је вијест из Сплита, да је радикална странка у Далмацији, на „некидашњем“ свом састанку, изабрала носиоца листе у Шибеничком Округу и кандидате за све срезове тог округа, па им чак спомиње имена. Та је вијест просто измишљена, јер се на сваког броја нашег листа може дознати, да радикална странка још није имала свој састанак, који ће држати тек дана 22 т. мј, и да само Главни Одбор поставља носиоце листе.

Јучер у јутро, поздрављен од г. М. Стојића, пропутовао је за Сплит, г. Др. А. Трумбић.

Др Грга Анђелиновић, Далматинац, био је изабран за Уставотворну Скупштину на демократској листи, у пожешкој жупанији. Он је у клубу био покушао да се еманципује од Прибићевића. Зато се је било чуло, да је Прибићевић, у једној прилици, опоменуо, да не заборава, како су га изабрали бирачи, који су његови људи. Сад му он хоће то и да докаже. Демократи пожешке жупаније прогласили су Прибићевића носиоцем листе, а за Анђелиновића нису нашли ни среза, који би га кандидовао „Бачен на ледину“ др. Анђелиновић шаље поруке да ће доћи к нама и Буковицу и Котаре. Жалосна његова судбина, дужни смо му јавити, да су сва мјеста заузета А и без тога, у овом нашем округу, има више грла но кобасица!

У Босни.

У Босни ће радикална партија изаћи посве компактно на изборима. Још нису одређени носиоци листа за поједине изборне округе, али и у томе ће се постићи потпуна јединственост.

Земљорадници иступају са двије посебне листе, група Аврамовића и група Лазића. Подложај се земљорадника у Босни уопште погоршао, а на овај начин и поготово. Год 1920 гласовали су за земљорадничку листу само Срби сељаци, који су, незадовољни радом својих вођа и својих посланика, мало по мало окренули главу од земљорадничке партије, коју су назвали „партијом лаживих људи“ и приступили већим дијелом Нар. Рад. Страни.

Хрватске странке још увијек преговарају да иступе заједничком листом на изборима. Још није споразум постигнут, а вјеројатно до њега неће ни доћи, јер Радићевци нису вољни да сурђују са клерикалцима.

Имеђу двију муслиманских група влада велика подвојеност.

У Хрватској

Изборна грознаја је захватила Хрватску можда више него иједан други наш крај. Тамо је изборна агитација у пуној мери. Радићевци су се разишли по цијелој земљи. Радић стоји на томе, да свугдје самостално иступа, те позивље остале мање групе хрватских партија, да му без рекомпензације поклоне своје гласове.

Имеђу клерикалаца и компресиста воде се преговори да иступе на изборима заједнички.

Демократи ће иступити подвојени. Др. Б. Г. Анђелиновић кандидоваће се у пожешком округу, као демократски љевичар.

Др. Карло Хајалер, дисидент Радићеве странке иступиће самостално у Срему. Тамо је одржао и неколико аборова, који су били добро посјећени.

Покрет Турака у Јужној Србији.

Како „Привредни Гласник“ из Скопља јавља, међу Турцима у јужној Србији, осјећа се жив изборни покрет. Стално се држе сајетовања у Скопљу. За 20 јануара сазван је тамо конгрес Ђемијета. То је вјерска организација Турака с политичким тенденцијама

Поједини угледнији људи на Ђемијета и јачи дио странке ради свим силама на споразуму са радикалима. Споразум Ђемијета ма с којом другом групом изгледа, бар за сад, као апсолутно немогућ.

Велики интерес народа за изборе.

„Политика“ доноси: Агитација за нове изборе постаје све већа, што се више приближава дан када листине кандидата треба предати суду. Предизборни срески аборови држе се готово по цијелој нашој земљи и може се рећи, да је интерес за изборе у народу много већи него ли је био код прошлих избора. У политичким се круговима мисли, да ће на биралишта изаћи најмање 70 по сто пуноправних гласача.

Неоправдане жалбе демократ. штампе.

Неповјерени гласови о смјенјивању неких чиновника надражали су сплитски „Живот“, орган демократске странке, до те мјере, да се је просто обезумио.

Та се надраженост, за коју, у осталом, nije bilo оправданог разлога, мора ipak uzeti kao dobar znak, да се поправља она слаба природа демократских политичара, коју смо ми имали прилике да упознамо. Јер они досада нису бирали средстава за намјештање својих људи, па ни за уклањање оних, који би им, ма за који разлог, постали непријатни. Тако су, не мало дана пред свој сизлак са власти макнули из Imotskog kot. poglavara, Леласа, који ipak nije на njima istreaso pakost onako i onoliko, koliko су је искусили наше пристаје од демократских чиновника, па чак и судача.

Узимajući dakle nadraženost „Живота“ као повратак осјетљивости, коју је био изгубио, а односе се на специјални случај дра Лјубића, шеф одјелjenja за народно здравље, бја се смјена очекује, дужни смо ради јавности изјавити, да узрок смјене дра. Лјубића nije у његовој припадности демократској странци, па ни у његовој очитој неспособности, већ у једном нizu неisправности, којим је окарактерисана његова званична дјелатност.

У питању смјене опć. управитеља у Skradinu, г. F. Maruna, која је, по вјестима из Beograda, већ nareжена, ми nemamo razloga, да kazujemo uzroke те смјене, kad odbori демократске странке у Skradinu и Šibeniku, pozvani од нас, да се изјаве о могућности daljeg ostanaka г. Maruna на управи опćине, нису дали одговора.

Зашто ћу гласати за радикал. странку?

Зато, што је она једина странка, која већ 40 година neumorno ради на добру и срећу нашег народа.

Зато, што је она од male Србије створила данашњу нову Kралjevinu Srba, Hrvata и Slovenaca.

Зато, што је она у неkad maloj Србији створила и омогућила поштен и удобан живот малом земљораднику и што верујем да ће она и у нашој великој отаџбини бити уживана у корист његову.

Зато, што је njen прошли рад чaстан и свetao и што су за njeno име vezани најsvjetлији momenti из nedавне прошлости нашег народа.

Зато, што njom управља прекајени и neustrашиви вода г. Nikola Pašić.

Зато, што она не mrда ни desno ни levo, nego visoko држи zastavu svog демократског и narodnog programa.

Зато, што се она nikad nije pogadala са komunistима ни antidržavnim elementима.

Зато, што је она једина pouzdana monarhistička странка и што је за nju питање monarхије и dinastiје životно питање државног opстанка.

Зато, што је у njoj toliko iskusnih и oprobanih političара и државника у њим рукама brod нашег државног живота иде сигурним pravcem.

Зато, што су protiv nje све moguće republikanske, komunističке и antidržавне странке.

Све, ово што ја знам о радикалној странци, знаш и ти narode, па зато neumorno radi и glasaj за једину државну и spasonosnu radikaleu странку.

Економско-финансијски преглед.

Исплаћен државни dug. Beogradski listovi јављају, да је ministarstvo financija ових дана исплатило invalidима послједњи остатак дуга за стране државе, који је износио 25 милијуна dinara.

Дуговања и потраживања странаца. Generalni inspektorат min. financija pozvao је све овлашћене novčane zavode, да му у roku од deset дана pošalju stanje свих dugovanja и потраживања inostranaca на дан 31. decembra 1922. године. У изводу ставит ће се само list računa, мјесто stanovanja и suma (име nije potrebno).

Наша carнска politika. Komisija одређена од стране ministarstva трговине и индустрије те ministarstva financija за израду опće tarife, извршит ће свој рад крајем овога мјесеца.

По завршеној изради sazvat ће се, у дворани Klasne Lutrije, konferencija представника zainteresovanih ministarstava, индустријалних и трговинских komora, финансијских трговачких и индустријских кругова у земљи — један привредни парламент — на којој ће се претресати сви ставови и donijeti definitivna redakcija projekta опće carнске tarife, која ће се затим podnijeti ministarskom savjetу на потпис.

И тако ће једном уз учешће свих мјеродавних, бити rijeшено питање наше carнске политике.

Кратке вјести.

— Измјегу нас и Чехословачке postignut је споразум за увогјение директне телефонске и telegrafске veze.

— Управна monopola riješila је, да ове године изведе за 100 милијуна dinara боље врсти дувана.

— Kongres преставника slavenskih pozorišta одржан је у сриједу 17. ов. мј. у Beogradу.

— У сриједу су били код Kralја на ручку ministri Omerović и Supilo.

— Бечки listovi пишу, да ради лошег stanја grad не може издржавати crkvу sv. Stefana у Beču, пошто трошкови износа преко 500 милијуна kruna годишње. На тај начин та се crkva препушта propadaју.

— Bragantaki princ Miguel, брат portugalakog pretendenta, postao је у New-Yorku agent једног osiguravajuћег друштва.

— Sin Huga Stinesa vero је се акарком познатог visbadenskog glumoa Hormana.

— Једна од старих katoličkih crkava у Minchenu биче preinaчена у koncertну салу, која ће бесплатно бити ustupljena за koncertiranje оним umetnicима, који нису у stanју да закупе салу.

— „Lidovi Listi“ tvrde, да посланици slovačke narodне странке неће више učestvovati на parlamentним седницама.

— Америчке Čete, које су се повукле са rajnskog подручја, zamijenile су francusке.

— Грци су koncentrirали у Trakiji armiju од 60.000 људи. Tурска пак traži, да provede кроз Carigrad трупе из Male Azije.

— Crčka је влада odbila molбу породице exkralја Konstantina, да pokopa умрлог Kralја у Crčkoј.

— У Lici су vladале неколико дана sniježне мећеве. Promet је silно otežтан.

— Papinski nuncij у Beogradу posjetio је ministra vјера и с njim razgovarao о imenovanju бiskupa и о imenovanju шире komisije за sklapanje konkordата s Vatikanом.

— У utorku је у Dvoru bio doručak на kojem су učestvovali и neki ministri. Kralj се informирао о политичкој situaciji у земљи и о изbornim изгledима појединих ministара.

— Dne 31. prosinca прошле године osugjen је пред sarajevskim okružним sudом Josip Forster, vlakovлај из Broда, на 10 година lamnice, јер је god. 1915. као vlakovогла дао заustавити vlak и одredio да се smјesta убије таoc Ignjo Simić, који се nalazio у vlaku. Branio се, да су Srbi pucali на vlak. Forster је већ једном osugjen на смрт због овог злочина, али је врhovни суд у Sarajеву уkinуо био osуду.

— Neki budimpeštanski latzifikatori rasturili су у Subotici велик broj krivotворених dolara.

Градске вијести.

Svetoavasku Besedu na 27. januara prireguje „Prosveta“ i „Jug. Matica“, u hotelu Krka, sa slijedećim programom: 1. himna Sv. Save (pjeva mješoviti zbor) i orhestar Filharmonije); 2. Sv. Sava, od Ilića, deklamacija; 3. Prigodno slovo, predsjednik „J. M.“ Dr. M. prof. Perković; 4. N. Rimsky-Korsakov: Fantazija na srpskim temama (orhestar); 5. J. Gotovac: Na Vardaru (pjeva muški zbor); 6. S. Rukić: Jugoslavenski plesovi (orhestar); 7. R. Wagner: Zbor norveških mornara iz opere „Ukleti Holandez“; 8. Smes iz srpskih narodnih pesama (muški zbor i orhestar); a. R. Schuman: Cigani (mješoviti zbor i orhestar); 10. I. Tijardović: Maš Kraljice Marije (orhestar). 11. R. J. Odavčić: Hej Sloveni (Diletansko-dramatska sekcija Sokola); 12. Zajednička večera; 13. Igranka. Početak u 8 i po sati. Orhestrom i zborovima dirigira Mo. J. Gotovac. — Karte za zajedničku večeru dobivaju se u dućanu: gg. F. Karagić, M. Jakovljević, Risto Magazin i M. Skočić i to do 26. ov. mj.

Evakuacija treće zone. U četvrtak je bio ovuda na prolazu za Beograd, kamo je hitno pozvan, potpukovnik Stojan Trnokopović zapovjednik VI. žandarmerijske brigade u Splitu. Nomjesnik dr. Metličić još se bavi u Beogradu. Prema novinskim vijestima izgleda da će se u toku mjeseca februara evakuisati treća zona u Dalmaciji, kao i Sušak.

Čitulja. U četvrtak je, u 3 sata posl. podne, u 66. godini života preminula plemenita gospođa i uzorna majka Ruža ud. Margetić. Ožalošćenim sinovima Špiri, Krsti i Jovi, kao i svoj ostaloj rodbini, naše iskreno saučestje u njihovoj teškoj žalosti.

Vrijeme. Od nekoliko dana i kod nas je nenadano zastudilo. U jutro termometar pokazuje 1—2 stupnja ispod ništrice, a u podne 2—3 povrh. Jučer je tu i tamo padala i po koja pahuljica snijega, dok je danas opet izvedrilo i burno.

Pad dinara i cijene. Usljed novog pada našeg dinara na stranim burzama, počeli su trgovci da ovisu cijene raznim artiklima, ili pak da ih sakrivaju i čekaju „bolju zgodu“. Protiv ovakve spekulacije trebalo bi najenergичnije istupiti i prekršitelje najstrožije kazniti.

Naša carinarnica i talijančarenje. Primamo iz krugova, koji imaju posla s carinarnicom: Neki carinarničari, koji su još iz onog „blažnog doba“ majčice Austrije i koji su služili za doba vladavine admirala Milla, još neće da znaju, du su prošla ona vremena za uvijek, pa se i danas u privatnom i u čisto službenom poslu služe stranim, talijanskim, jezikom. I još je nešto, što upada u oči, da neki šibenski trgovci ulaze u ured slobodno i bez kucanja i ostaju unutra „u ugodnom razgovoru...“ dulje vremena. Upada u oči ta intimnost i to prijateljstvo. Pa u nekim sobama carinarnice nema ni slike N. V. Kralja. Zašto to? Ili za to nema kredita?

Pošta nam nije u redu. Direkcija pošta i brzojava u Splitu niti mjeri istim laktom svima, niti gleda, niti se stara da popuni nedostatke i pomanjkanja, gdje ih ima. Istina, Split ima sve što hoće i obilno i preobilno, a mi u Šibeniku ne možemo da imamo niti ono što ima Dubrovnik i Kotor. Sva veća mjesta po Dalmaciji imaju n. pr. brzojavni ured otvorom cijelu noć, Šibenik nema, a prije to je imao. Mi netažimo, da nam se to odmah dade, nego neka nam se dade to pošto je jedne kušnje od 3-4 mjeseca, je li to u nas potrebno.

Poštarska služba je ograničena. Predavanje paketa, prepore, pisama, uputnica štedioničkih, novčanih pošiljaka i t. d. otvoreno je samo od 8—12 i 4—7 ura po podne. To bi moralo biti otvoreno vas cio dan kao svugdje, od 8—12 i

12—7 ura neprekidno. To je bilo i prije u nas, dok nije Direkcija prenešena u Split i tu začela novu misao o potrebama Šibenika i šibenskog građanstva. Ako je Splitsanima i drugima drago, da se na pošti što prije opreme, nije ni Šibenčanima nimalo ugodno da po sat po dva čekaju dok ih dogje red pred okancetom jednim ili drugim. Treba doći pak vidjeti, kolika je gužva i tiska naroda na našoj pošti pred raznim sekcijama. To se iz Splita ne vidi, al u nas vidi svak.

Pa i stvar pošt. automobila Šibenik-Obrovac, premda kasno, opet nije u radu riješena ni uregjena prema potrebi pučanstva. Prigodom svakog putovanja mora se petorici, šestorici a i većem broju zanijekati mjesto, jer je auto već pun, dapače prepun, te ih uvijek uje po 2—3 više neg je propisano.

Po dosadašnjem kratkom iskustvu vidi se jasno, da je onaj orarij tijesan, te da bi automobil morao da polazi svakog dana odavle i svakog dana da polazi iz Obrovca i bio bi uvijek pun putnika. Za to bi Direkcija u Splitu morala doznaciti tri automobila a ne jednoga. Da se ovom jednom štta sluči na putu i u mjestu kom, štta bi tad putnici i ova okolna mjesta, koja na tu vezu računaju? Direkcija u Splitu trebala bi da se s ovim malo više pozabavi.

Prosvjetno — zabavni Skup priredio je u prošli četvrtak veoma uspjeli plesni vjenčić. Raspoloženje je bilo intimno, veselo i živahno, pravi ples mladosti. Društveni ples „Skupa“ biti će u zadnji pokladni četvrtak dne 8. februara.

Za „Prosvetu“. Priložiti slijedeći: Prigodom smrti Đure Omčikusa u Kninu, Spase Knežević, učitelj din. 10, Todor Miović, trgovac 10, Pop Mirko Sinobad, paroh Islam 10. Prigodom smrti Marte Čolović u Zadru, Milenko Pavasović din. 5, Spase Knežević 5, Marija Javor 5, Olga Begović rogi. Stojasavljević 5, Todor Miović din. 10. Prigodom smrti Nenke Mengola rogi. Andreis iz Smilčića, Milenko Pavasović din. 5, Pop Mirko Sinobad, paroh Islam 10, Milica ud. Sinobad Islam 10. Prigodom smrti Verginije ud. p. Petra Kurira u Benkovcu, Simo Modričić din. 10. Bogdan Dobrić 10. Prigodom smrti Slavića Škalko iz Stankovaca-Zaton i Marije Škalko, Simo Modričić din. 20, Simo Blnović 20. Prigodom venčanja dra. Jove Miovića iz Šibenika, Aleksa Vitas-Kožlovac din. 10, Spase Knežević 5, Pop Božidar Magud-Kula 10, Simo Modričić 20, Pop Simo Knežević 10, Tane Kalanj 5, Bogdan Dobrić 10. Prigodom venčanja Manajlović-Juras iz Splita, Bogdan Dobrić din. 10.

Za Filharmoniju. Da počaste uspomenu blagopokojne gosp. Matilde ud. Šupuk, doprinijeli su u fond „Filharmoničkog Društvo“: gg. Tvrtka Vicenzo Inchiostri e figlio Din. 250, Prva Dalmatinska Tvornica prediva i tkala „din. 100, Ženski Zbor „Filh. Društva“ din. 155, Obitelj Ivan Marlak, Tvrtka E. Weissenberger, Šime Morić, Stipe Šare po din. 50, Krste Sunara din. 40, Simo Simić, Jakica Dundić, Petar Kolombo po din. 30, Dane Baranović, Dr. Rikard Nikolić, August Weissenberger, Rudolf Bulat, Mihovil Ostojić, Tomo Baramović, Obitelj Dušan Novak, Mo Jakov Gotovac, Edmond Weissenberger, Obitelj Dr. A. Kenig, Milan Vučić, Dr. J. Miović, po din. 20, Jerolim Defilipis din. 25, Ivo Bulat, Ivo Rendić-Miočević, Luka Tikulin, Dragutin Pallaga Ivo Sunara, Frane Karodjole, Don Rudolf Piano, Emil Seršić, Nikola Viličić, Josip Gospodnetić, Srećko Bajlo, Dr. Ivo Vuksanović, Ivka Košan, po din. 10, Nikola Skalčić Ante Tikulin pok. Bože po din. 5, Braća Šupuk pok. Marka din. 500. Uprava „Filh. Društva“ najtoplije zahvaljuje.

Prva Pučka Dalmatinska Banka u Splitu izdaje svojim dioničarima originalne dionice uz povratak potvrde vrhu uplaćenog iznosa za povišeje nominalne vrijednosti.

Brzojavne i telefonske vijesti.

Sjednica ministarskog savjeta.

BEograd, 20. Sinoć je od 4-8 sati održana sjednica ministarskog savjeta, na kojoj su pojedini ministri referisali o svojim resornim stvarima. Važan je bio referat ministra socijalne politike, u kojem je naglasio da je potrebna mnogo veća pomoć glavnim krajevima, nego što je do sad odregjena. Na sjednici je bilo govora i o akciji Stojana Protića.

Izvanjski položaj naše zemlje.

BEograd, 20. Ministarstvo vanjskih posala izdalo je obavještenje o stanju naše države, kao i na Balkanu i srednjoj Evropi uopšte. Odnosi sa Madžarskom su prijateljski. Sve one novinske alarmantne vijesti neosnovane su. Odnosaji s Bugarskom su takogjer dobri. Za sada je za nas najvažnije pitanje izvršenja rapalskog ugovora. Talijanski parlament ima 6. februara da taj ugovor ratificira, kao i konvencije St. Margaretske.

Na granici Besarabije, doduše Rusija ima nešto vojske, ali ona ne namjerava da se upušta ni u kakve avanture.

Zašto pada dinar?

BEograd, 20. Ministar finansija dr. Stojadinović, odgovorio je na pitanje jednog novinara: Zašto pada dinar, da je tomu glavni uzrok mala produkcija zemlje.

Proglas zemljoradnika.

BEograd, 20. Zemljoradnički posl. klub izdao je proglas pod naslovom: Javna rec zemljoradničkog poslaničkog kluba. Proglas je podijeljen u četiri dijela. U prvom se nanosi rad poslanika u Skupštini, u drugom njihova borba „protiv vladine reakcije“. Napadaju također i zakon o zaštiti države i ako su sami za nj glasovali. U trećem dijelu se govori o posljedičama, koje su nastale usljed vladina rada. Na koncu se obrađuju zemljoradničima i traže od njih da se organizuju i složno istupe na izborima. „Ako pobijedimo — veli proglas — krivci neće pobijeti narodni kaazi, kao što nisu pobjegli ni oni u Atenu i Sofiji“.

Kongres socijalista.

BEograd, 20. Ovdje se održava kongres svih frakcija socijalističke stranke.

Proglas Radikala.

BEograd, 19. Radikalni ministri pročuvavali su pojedine tачke proglaса radikalске stranke, koji je biti objavljen za nekoliko dana.

Bugarska i Savеници.

BEograd, 19. „Politika“ javlja, da je Savеници još ove neћеje predati bugarskoj vladi zajedničku notu, u kojoj je Bugarskoj skrenuti pažnju na rad komитских чета и vladinu toleranciju prema bolševičkim agentima, koji раде заједно са комитским организацијама.

Нови грчко-турски рат?

ATENA, 19. Prema zvaničnim navještanjima грчког генералног штаба Турци су концентрисали у западној Тракији војску од 30.000 људи. У атенским мјеродавним круговима пажљиво се прати развој ситуације и озбиљно се разматра могућност, да се грчко-турски рат у Тракији продужи.

Гомилање болшевичких трупа.

БУКУРЕШТ, 19. Usljed гомилања болшевичких трупа на Дњестру према Besarabiji влада у неколико последњих сједница разматрала је ситуацију у Besarabiji. Војни генерал Поповић такоđer учествовао је у савјетовану.

Нијемци желе свјетски сукоб.

ВАРШАВА, 19. Поводом нападања Литванца на Мемел, варшавска штампа изражава једнодушно мишљење, да је тај догађај иаазвала Њемачка, која тражи да дође до немира у Европи, због енергичног става Француске у питању репарација.

Чок и Манојловић

фабрика црквених воштаних свећа
Шибеник (Далмација).

Иарађује црквене воштане свеће сваке величине. - Специјална иарада свећа са натписима:

„Ко Крсно Име слави оном и помаже!“ и „Мир Божји, Христос се роди!“

ДРОГЕРИЈА М. ПЕЦЕЉ И ДРУГ

— ШИБЕНИК —

Складиште дрога, кемикалија медициналних и техничких, тоалетних и хигијенских артикла, боја уљених и у праху, анилине и све потребитне за мастионе, кистова и четкарске робе.
Главна складиште минералних вода. II

ЂУРО ВОЈВОДИЋ - Книн

ТРГОВИНА ЗЕМАЉСКИХ ПРОИЗВОДА
НА ВЕЛИКО И МАЛО

Бројави: ВОЈВОДИЋ - Книн.

8

Телефон број 3.

КНИЖЕВНИ ОГЛАС.

Izišlo je drugo izdanje

OSVETA I POBJEDA

Narodne pjesme o vojevanju srpskom 1914—1918 god. spjevao: Danilo Petranović.

Sadržaj je pjesme: Švapski zulum. — Pogibija Srbije. — Zavjet saveznika. — Poruka Pašićeva. — Osveta—Pobjeda. — Slava.

Cijeli je spjev sadržinom vrlo zanimljiv, protkan toplim osjećajima, gdje su za prvi put u našim krajevima ispjevana junačka djela srpske vojske i njenog glavnog zapovjednika, današnjeg Kralja Aleksandra. Prikazan je i opjevan probaj na solunskom frontu i krvavi bojevi koji su se tada vodili.

CIJENA 3 DINARA.

Nabavlja se kod nakladnika: Ante Škarice ili kod spisatelja Danila Petranovića, obojica u Kninu. — Knjižari i oni koji naruče za prodaju dobivaju znatan popust. 7—30

Помажите „Просвјету“!

VULKANIZACIJA u KRANJU

ZASTUPSTVO ZA DALMACIJU U ŠIBENIKU

Stalno na skladištu:

pune gume po dimenziji.

- a) nove auto-pneumatike i unutrašnje gume sviju dimenzija svjetske tvrtke Metzeler;
b) potpuno reparirane auto-pneumatike i unutrašnje gume.

Reparatura:

popravlak sviju vrsta auto-spljašnjih i unutrašnjih guma.

Špecialiteta: izradak novih protektora i to glatkih, dezini-ranih i okovanih.

KOMPLETNA GARNITURA ZA BICIKL 200 Din.

Cijene izvan konkurencije!

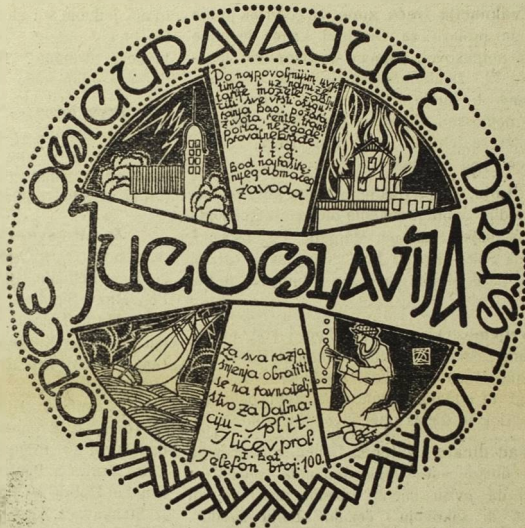
Preporučuje se

PETAR SLJEPČEVIĆ

262. ispod Realke.

Ширите

„Далм. Радикал“

Generalni zastupnik

JOSIP JADRONJA - Šibenik.

Алекса Балковић - Скрадин - ПОДРУЖНИЦА ЋЕВРСКЕ

ВЕЛИКОПРОДАЈА СОЛИ

Трговина сваковрсном робом у јестиву, грађевним предметима, кожама, рукотворинама, житији, гвожђарији, стаклу, порцулану, ситнарији. - Папирница. - Све на мало и велико.

Позор путници! Гостиона у Ћеврската са врућим и хладним јелом као и свака згода са великим обором. - Шталама за коње, карове, кочије, ауте. - Кревети за путнике. - У свако доба отворено са брзом послугом у најнижу цијену. — Препоручујем се п. н. путницима и пријатељима за што бољи посјет. 17

НОВА ШТАМПАРИЈА - Шибеник

Штампарија је снабђевена свим модерним ћирилским и латинским писменима, те врским стројевима на електрични погон. — Прима на израду све званичне, трговачке и парохијалне тисканице, те остале радње спадајуће у графичку струку. - Складиште свих тисканица за српске православне цркве и парохијска звања.

РАДЊЕ СЕ ИЗВРШУЈУ БРВО И ТОЧНО.

Uspješno se oglašuje u „Dalm. Radikal“